

Innst. S. nr. 132

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument nr. 8:54 (2002-2003)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik og Ursula Evje om å gjennomføre folkeavstemning hvor spørsmålet om et eventuelt skille mellom stat og kirke avgjøres

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen organisere en folkeavstemning om hvorvidt statskirkeordningen skal videreføres eller om det skal forberedes og gjennomføres et skille mellom stat og kirke."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Høyre, Brit I. H. Andreassen, Jan Olav Olsen, Raymond Robertsen og Søren Fredrik Voie, fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Eva M. Nielsen og Karita Bekkemellem Orheim, fra Fremskrittspartiet, Ursula Evje og Arne Sortevik, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og lederen Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Arne Lyngstad og Elsa Skarbøvik, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, fra Venstre, Trine Skei Grande, og representanten Jan Simonsen, viser til at Kirkerådet i 1998 satte ned et utvalg (Bakkevig-utvalget) som skulle vurdere forholdet mellom stat og kirke. Bakkevig-utvalget la 7. mars 2002 fram en innstilling som anbefalte endrede relasjoner mellom stat og kirke. Innstillingen inneholder forslag om å skille stat og kirke, samt en vurdering av grunnlovsendringer, og Kirkens fremtidige finansiering m.m.

Komiteen viser til at Bakkevig-utvalget ikke er et offentlig nedsatt utvalg.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser videre til at Regjeringen vil oppnevne en kommisjon som skal vurdere alle sider ved statens fremtidige forhold til Den norske kirke, og de innspill Bakkevig-utvalget fremla i 2002.

Flertallet vil understreke at kommisjonen skal forberede Regjeringens og senere Stortingets behandling av saken. En eventuell beslutning om skille mellom stat og kirke krever grundige utredninger både for å sikre Kirken finansielt, men også for å sikre en åpen, inkluderende og demokratisk folkekirke i fremtiden.

Flertallet vil presisere viktigheten av at alle sakens sider blir grundig belyst før man tar stilling til skille eller videreføring av dagens statskirkeordning. Flertallet ønsker derfor at den offentlige kommisjonen skal legge frem sine konklusjoner før man tar stilling til om en eventuell folkeavstemning skal gjennomføres. Kun på den måten vil både folket og beslutningstakere ha et tilstrekkelig godt grunnlag til å fatte en så viktig beslutning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen understreker at de ser på den kristne kulturarv og kristen etikk som grunnleggende verdier i det norske samfunn, og religionsfrihet som en grunnleggende rettighet for den enkelte. Etter disse medlemmers syn vil samfunnet, Kirken og staten klart være best tjent med et skille mellom kirke og stat.

Disse medlemmer viser til sitt forslag i Innst. S. nr. 105 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:12 (2002-2003), der det foreslås igangsatt arbeid med å forbedre skille samt avklaring av lovmessige, økonomiske og organisatoriske spørsmål gjennom arbeid i flere parallelle utvalg. Disse medlemmer har merket seg at Fremskrittspartiet fortsatt står alene om et slikt

avklart og tydelig standpunkt. Disse medlemmer har imidlertid merket seg at oppfatningen i befolkningen synes å ha endret seg klart i favør av et slikt skille, og videre at svært mange synes å ha gjort seg opp en mening om saken.

Disse medlemmer peker videre på at et spørsmål om å gjennomføre et skille mellom stat og kirke er en viktig samfunnsmessig avgjørelse som egner seg godt for folkeavstemning.

Gjennom folkeavstemninger får velgerne direkte avgjørende beslutningsrett. Etter disse medlemmers syn vil bruk av folkeavstemninger styrke demokratiet og øke velgernes engasjement knyttet til viktige samfunnsmessige avgjørelser både på lokalt og på nasjonalt plan. Etter disse medlemmers syn er det derfor viktig at folkeavstemninger tas mer aktivt i bruk i Norge.

Etter disse medlemmers syn angår spørsmål om skille stat - kirke alle landets innbyggere; derfor er det viktig at alle landets innbyggere får anledning til å delta i beslutningen. Disse medlemmer mener det er naturlig at stemmerett også gir meningsrett om et skille stat - kirke.

Disse medlemmer viser til innstillingen fra Bakkevig-utvalget, oppnevnt av Kirken selv, og som etter ca. 4 års arbeid konkluderer med at Kirken bør få en tydelig selvstendighet i forhold til staten. Disse medlemmer har merket seg utvalgets utsagn om at

"når spørsmålet om en nyordning mellom stat og kirke no har kome på sakslista, skuldast det fyrst og fremst at samfunnet har endra seg og tenkinga kring statens oppgåver og ansvar har blitt ei anna."

Disse medlemmer deler fullt ut dette syn.

Disse medlemmer mener derfor at et bedre alternativ enn videre utredning gjennom årelangt kommisjonsarbeid er at saken legges direkte frem for folket gjennom folkeavstemning for på den måten å få en avklaring for videre arbeid.

Disse medlemmer viser for øvrig til begrunnelsen i dokumentet og fremsetter derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen organisere en folkeavstemning om hvorvidt statskirkeordningen skal videreføres eller om det skal forberedes og gjennomføres et skille mellom stat og kirke."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen:

Stortinget ber Regjeringen organisere en folkeavstemning om hvorvidt statskirkeordningen skal videreføres eller om det skal forberedes og gjennomføres et skille mellom stat og kirke.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:54 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik og Ursula Evje om å gjennomføre folkeavstemning hvor spørsmålet om et eventuelt skille mellom stat og kirke avgjøres - vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 20. februar 2003

Rolf Reikvam
leder

Eva M. Nielsen
ordfører

Karita Bekkemellem Orheim
sekretær